

SZARVAS és VIDÉKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTELEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 ft. — Félévre . . . 2 ft
Negyedévre . . . 1 ft. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJČAR.

A kivándorlás.

Rövid napibírek adják tudtára a nagy közön-
ségnek, az ország lakosságának, mit különben is
már mindenki tud, hogy mily nagy mértékben
növekszik a kirándulók száma.

Napról-napra nagyobb kiterjedésűek lesznek
e mozgalmak, melyeket a legnagyobb vakmerő-
séggel, hoznak létre egyes szédelgők és ügynö-
k; és a mely mozgalmak odairányulnak, hogy
a szegényt, buta népet ott hagyja szülőföldjét és
tűzhelyét, s idegenben új hazát, jobb megélhe-
tést keressen a maga és családja számára.

Nagyon szomorú jelenség az, és annál szo-
morubb, mert nem sporadikusan jelentkezik ha-
rem valóban járványszerűen. Egész karavánok kelnek
utra, vesznek búcsút attól a helytől, mely nem
biztosítja megélhetésüket — és készek kivándo-
rolni oda, hol jobb jövőtremélnék; nem tudják,
csak sejtik a jobb jövőt, melyet színes mesék-
ben festenek nekik a lelketlen lélekvásárló ügynö-
k.

S látjuk a szomorú jelenséget, hogy, ha egy
ilyen karavánt az állami hatalom képviselője
erőszakkal megakadályoz botor szándékában és
visszaviteti oda, honnan távozni akart minden
áron, milyen kétségbeesett küzdelmet fejt ki és
milyen vad fanatizmussal szenved el szép álmai-
nak durva, erőszakos megsemmisülését. Ujra és
ujra szökni próbál, sir és átkozódik, siratja az
idegen földben reá váró jólétet, átkozza azt ki
e jólét elérhetésében őt kiméltlenül meggátolja.

S csakugyan jólét vár-e reájuk ott a nagy
Braziliában, vagy Amerikában? Itteni állapotuk,
igaz, tűrhethetetlen, de elviselhető ahhoz képest, a

mi ott vár reájuk. Hisz barmokká válnak ott,
kik teljesen ügynökeik zsarnokságától és ember-
telenségétől függenek, a kik kiaknazzák, dolgoz-
tatják őket, mint az igás barmokat, úgy, hogy ők
maguk szegények, e szörnyű munkának semmi
eredményét sem látják, hanem családjikkal együtt
nyomorognak. És a szegény kicsalt, de igazab-
ban kiűzött nép négykézláb jönne vissza, de
nem tud, nincs pénze, sem esze hozzá; és ott
éli le irtózatos küzdelemben napjait, ott hal meg
idegenben, átkozó azokat, a kik kivitették.

Ha a magyar paraszt megy ki: hatalmas
munkaképességével sokszor boldogulni képes, fel-
szabadítja magát zsarnoka kezéből, dolgozik ma-
gának, és mikor halálát közeledni érzi, haza jön
— visszahozza a honvágya.

De az orosz, tót és oláh kivándorlókból alig
1—2 százaléka tud visszajönni abba az országba
melyet hűtelenül, de nem ok nélkül, elhagyott;
a többi mind ott hal meg a messze idegenben.

S mégis valóságos népvándorlássá fajult a
kivándorlás. Egész faluk kerekednek fel, hogy
ott hagyják évszázados lakhelyüket, neki menve
a bizonytalanok. Keressük ennek okát. A nép
nem bír megélni. Vannak vidékek, mint a Verhovi-
na, — hol a nép egész évben aszalt vadkörte-
ből és vadalmából meg gyökerekből táplálkozik,
a kik előtt a burgonya már a legjobb csemeget
jelent.

A szükség, a nyomor, az inség, az ezekkel
járó elkeseredettség, ez hajtja a kivándorlási
ügynökök karjaiba a magyar honpolgárok szá-
zait és ezreit családjikkal egyetemben.

Tanulmányozni kell e viszonyokat a lakos-
ság viszonyait azokon a vidékeken, hol a tisztes-
séges megélhetést kizárja a nyomor, és a hol a

kivándorlás évekként elzöngélt meg s mosta-
nában napirenden vannak. Meg kell állapítani,
hogy mivel lehetne e borzasztó helyzetet és a
nép nyomoruságát segíteni.

Egy biztos módot tudunk reá. Le kell kötni
a népet, le kell kötni egy darabka földhöz, mely-
nek szorgalmas munkálása kenyeret ad neki.
Vagyis az államnak sok ezer holdat kell vásá-
rolnia és azt kicsiny darabokra osztva bérbe kell
adni annak a népnek, mely most megélni nem
tud, de így szorgalmas munkája folytán biztos
kenyérhez jutna.

Amde ne gondolja azt senki, hogy ezek a
tönkre ment koldusok, avagy például a verhovi-
nai nyomorultak ezért a hold földekért előre
lefizethetik a bért, legyen az bármilyen hitvány.
Ha azt hiszi a kormány, hogy igen, akkor kár
volna e célra földeket vásárolni és azt dara-
bokra osztani, mert a galicziai zsidók s más
ilyenek kezébe kerülne.

A nép, az a nép, mely a kivándorlás esz-
méjének él, olyan inséges, nyomorult, hogy elő-
legesen bérletet nem képes fizetni. Neki először
megkell munkálni azt a földet, ki kell munkálnia
a föld gyomrából azt a pénzt a melyet bérlet-
ként elfizethet, de a mely mellett a maga meg-
élhetését is ki kell küzdenie.

Tény, hogy, ha ezt az üdvös intézményt a
kivándorlás megakasztása érdekében a kormány
észszerűen és ily módon foganatosítaná: ered-
ménytelenül is járna.

Helyre állna a nyugalom ebben az ország-
ban, hol még a népesedés nem olyan nagy, hogy
ezer és ezer eddig, jó hazáinak bizonyult pol-
gárt családotól idegenbe lehet bocsátani. Kár

SZARVAS és VIDÉKE TÁRCZÁJA.

A menyország.

— Irta: Cs. . . . g Sándor. —

— Szép napsugaras nap volt. Kis szobámban bor-
zasztó unalom fogott el; előszedtem kedvencz könyveim-
et mint máskor, midőn unatkozom; azt hittem most
is szórakozást találok a könyvekben. De ez nem segí-
tet; máskor oly kedves szórakoztató volt a könyv s
ma ez is borzasztóan unalmas.

Nem találtam semmiben sem élvezetet, elővettem a
tollat s írni akartam . . . gondolkodtam, de nem jött
az eszme; fejem zugott, oly sivárnak, oly unalmasnak
tűnt fel életemben először az egyedül lét . . .

— Nem találtam nyugalmat.

A gyenge napsugár játszadozva ablakomban, inger-
kedve, hívogatott; jöjj ki, talán te is fogsz találni szó-
rakozást, mint sok más ember . . .

— Gépiesen nyultam kalapom után s mentem
annélkül, hogy tudtam volna hová . . .

Barangoltam az utcákon.

Egyik sarkon valaki vállamra tevé kezét . . .

— Szervusz Sándor!

Merengésemből felzavarva Berczi barátomat láttam
magam előtt.

— Hová sétálsz? kérdé tőlem.

— Biz' én magam sem tudom.

— Na akkor velem fogsz jönni, ma kellemes mulat-

ságot csapunk, s ezzel karonfogott s huzott magával a
közben levő kocsijáig, melyen a legközelebbi községbe
hajtottunk.

* * *

Hogy mi dult szivemben azt nem tudom, éreztem,
hogy a mai nap nevezetes lesz . . . de hogy miért,
arról nem tudtam magamnak fogalmat alkotni.

A kocsi egy templom előtt állott meg.

Csodálkozva néztem barátomra; mert jól tudtam,
hogy ő mindenrová szívesen el szokott járni, csak a
templomba nem.

— Minek jöttünk ide?

— Hát te nem is tudod? ma lesz a szép Ilonká-
nak esküvője s itt lesz ő is . . .

Nagyon keveset értettem az egész dologból, de
mégis megelégedtem a felvilágosítással. Leültem egyik
imázsamolyra s úgy bámultam az egyik fényesen vilá-
gított csillárral, mely éppen közelemben esett.

Nemsokára aztán jött a lakodalmas nép. A meny-
asszony szép fehér selyem ruhában, utána a koszorus
leánykák . . .

Barátom érzékeny oldalbaütéssel figyelmeztetett,
hogy ez az ő ideálja . . . s talán . . .

Mélyen elgondolkodtam . . . eszembe jutott kis szo-
bám, eszembe jutottak könyveim s egy könycsepp lopó-
zott szemembe . . .

Mily boldog lehetnék én is, ha a könyvek között
egy kedves kis angyal fártana rendet s ki csicsergő
hangjával felvidítaná azt az unalmas hajlékot, mely oly
sivárnak, oly elhagyatottnak tűnt fel . . .

* * *

Szívem hevesen dobogott . . . megláttam azt a nőt

kit szívem teljes hevével ismerni . . . szeretni vágytami

Midőn az esketési szertartás véget ért, utána akar-
tam rohanni s leborulni előtte, de egy láthatatlan valami
visszatartott, nem birtam tovább menni. Néztem . . .
néztem . . . mig el nem tűnt szemeim elől.

Aztán nagyon boldogtalan voltam, egész délután
mint egy alvajáró jártam az utcákon végig, nem léte-
zett számomra többé semmi, senki, csak ő . . . egyedül
ő . . .

Nagyon szerencsétlennek, nagyon elhagyatottnak
éreztem magam.

Kávéházba mentem barátommal. Egész uton róla
ábrándoztam s mindig az ő alakja lebegett szemeim
előtt.

Szórakozni akartam, szabadulni szerettem volna
varázshatalma alól de nem lehetett . . .

Még soha életemben nem éreztem szivemben oly
szuró, oly égető fájdalmat mint akkor . . .

Látni akartam, csak egy pillanatra s aztán örökké
boldognak lenni, vagy meghalni . . .

Elmentem a lakodalmat követő táncmulatságra
melyen ő is jelen volt.

Egyik ismerősöm karonfogott s egy fehér ruhás
leánykához akart vezetni, hogy bemutatja. De biz én
szabadokoztam, én csak őt egyedül őt akartam ismerni.

S midőn kezét kezembe téve, végig lejtettem vele
a táncztermet; boldognak, kimondhatatlan boldognak
éreztem magam. Oly kedves, oly elragadó volt, midőn
először nézett szép szemével reám. Csodálkozva halgatta
azokat az érzélgős szavakat melyekkel elragadtatásom
ban elhalmoztam.

Az első négyest vele táncoltam. Csak akkor volt

volna azért a jó anyagért, melyet ezáltal örökre elvesztenénk.

A kivándorlásnak ily módon való megakasztása: nemzetünk egyik legelső és legnagyobb feladata.

A sajtó.

A sajtót hosszú idők óta a hetedik nagyhatalomnak tartják. És csakugyan ez a nagyhatalom nem illuzórius, hanem létezik is, mint ilyen és mérhetetlen a hatalma. Irányítja sőt teremti a közvéleményt, milliók elhatározásait, s nem egyszer a többi hat nagyhatalmat is. — Pedig nincs fegyveres hadserege, hogy golyóval, bombával küzdene; táborokara csak aczél tollak kezeiből áll, a kik ez apró fegyverrel olykor egymást támadják a legélesebben és a leghevesebben.

A mi a hadsereg e tagjait illeti, — mondjuk ki őszintén — félelmetesek. A közönség ma még nem szereti a toll fegyvereseit, sőt idegenkedik tőle. Tiszteletet mutat ugyan iránta, de csak azért, mert fél, hogy tolla hegyére találja venni. Indiskrétnak, befurakodónak tartja, de azért meghívja tüzhelyéhez, asztalához, és miközben bepillantást enged életébe: a mások életére és visszasságaira kívánja terelni annak a figyelmét, a kinek csakis a közérdekét és a nagy közvéleményt lehet önzetlenül szolgálnia. — Pedig a magyar sajtó a hazai hírlapirodalom — kevés kivételével — eltekintve — valóban a nagy magyar közvélemény tolmácsolója. A nemzeti kultúra haladás, a nemzeti követelések legteljesebb, legigazibb, leghatározottabb és legönzettebb szószólója. A holt betűk megelevenednek, kiáltanak iróik helyett és a kiáltás nem vész el a pusztában, meghallják mindazok, kikhez intézve van, és táborba tömörülnek, hogy segítsenek megtestesíteni egy-egy eszmét a szép, a nemes, a jó ügy érdekében.

Tekintsünk vissza néhány évtizedre. E néhány évtized alatt óriási lépésekben haladt országunk minden téren. S vajjon nem illeti e meg ez óriási előhaladásban az országnak a sajtót? Nem-e a sajtó előhaladásával párhuzamos az ország általános előhaladása? Jó lapok keletkeztek a vidéken, melyek felölelték a vidék érdekeit, központosították, tömörítésre készítették külön élő társadalmát a vagyonosodás szempontjából ipari vállalatok alapítását sürgették, a közmivelődés tekintetében pedig közhasznú egyesületek felállítását, stb. Ezek a semmiségből keletkezett lapok hatalmas tényezőkké váltak, melyekre nagy feladatok nehezédtek; és mert e nagy feladatoknak helyesen, öntudatosan feleltek meg, lett a magyar sajtó a közvélemény képviselője minden ellenszenv, minden félelem dacára, mi ma még balga előítéletképpen a hírlapirodalom és különösen annak egyes tagjai iránt élénken él sokaknak szíve mélyében. — E balga előítélet persze mindinkább szűnő félben van; és noha még sokan haragszanak a sajtó igazmondására, számszorta többen vannak, kik köszönettel és hálával

alkalmam igazán megismerni azt a bájos angyalt, ki egészen rabjává tett . . .

Aztán gyorsan múlt az éj, gyorsan jött a hajnal az ő társaságában. Már magam sem tudom, hogy történt, csak egyszerre eltűnt az a kedves az az elragadó leány . . .

Mily pokoli fájdalmakat éreztem szivemben . . .

Soká, nagyon soká tartott e kínzó fájdalom . . .

* * *

Később aztán újra láttam, kis téli gallér s kendő volt nyakán . . .

Hazakisértem . . . Egy kézszorítás s egy mély pillantás volt a bucsu . . .

S én ott álltam elhagyatva egyedül . . .

Később visszamentem a táncsterembe s nemsokára hazafelé tartottunk.

* * *

Most még unalmasabbnak tűnik fel az élet, kis szobámra nem világít éjjelenként a lámpafény, mint ezelőtt kedvenz könyveimet a por lepi s én járok az utczákon elhagyatva czéltalan . . . Ha néha-néha feltekintek az égre . . . irigy szemmel nézem a holdat, mely talán most is látja azt a kedves, azt bájos angyalt, kit én kísértem haza . . .

veszik azt a jótékony hatást, mit a nemes hivatást teljesítő és betöltő sajtó gyakorol.

Ha most már a külföldet vesszük: általános-ságképen ki kell jelentenünk, hogy a mi hazai sajtónk szép színvonala mellett éppen nem térnek el a többi nemzetek sajtói sem, sőt elhagynak minket. De talán más nemzeteknek inkább megvan adva az isteni kegy is, hogy sajtójának helyzetével, jelenével, múltjával és jövőjével törődjék és fejlődéséért áldozatokat hozzon. Egyik nemzet most is akar újabb áldozatokat hozni a sajtó örökké égő oltárán. Az egész művelt világ figyelmét érdeklődését és rokonszenvét keltette fel az a mozgalom mely odairányul, hogy a sajtó előrehaladása ismét hatalmas mértékben biztosítsa új kedvezmények által, melyeknek legnagyobbikát a szabad és bélyegmentes postaszállítás képezné.

Mily horderőt is foglal magában ez a terv, mely bár mielőbb testet öltene a művelt világ minden országában! — Gondoljunk csak arra, hogy a mai közönség mit kíván a lapoktól, s milyennek kell lennie a sajtónak, hogy a közönség által elfogadtassék, respektáltassék s szavának sulya legyen. A sajtónak mai nivója valóban rengeteg áldozatot emészt el és ezért az államhatalomnak oda kellene hatni, hogy tőlük telhetőleg a sajtó tényezőiről le vegyenek minden terhet és ezzel elősegítsék virágzását, elterjedését.

Épp azért, mint a hazai sajtó egyik szerény tényezője, mi szívből óhajtjuk, hogy hírlapiróink szövetsége is tegye meg, a mi tőle telhetik — s általában e külföldi mozgalom ébren találjon bennünket is, és miként nek rossz eszmét, most az egyszer plántáljuk át a kiváló horderőjü eszmét a mi talajunkba, abba a talajba, hol a hazai sajtó eddig is izmos gyökereket hajtott.

Országos intézmény

a vidéki élelemárak előnyös értékesítésére.

A budapesti vásárcsarnokok nagy ünnepekkel mellett e hó 15-én adattak át a közforgalomnak, mely csarnokokban nemzetünk gazdasági életére messze kiható intézmény létesült.

A gyakorlat mihamarabb meg fogja mutatni, hogy a vásárcsarnok-intézmény, mely a székes főváros nyílt piacait van hivatva helyettesíteni, egy a főváros közönségére, mint a vidék termelő gazdáira és kereskedőire nézve megbecsülhetetlen értékű.

Az ország tavol vidékei mindezekig csak csekély mérvben küldtek fel áruikat Budapestre és pedig főleg azért, mert nem kapták meg áruikért a fővárosi magas árakat, ocsón meg otthon is megveszik a jó árut.

És nem kapta meg a vidéki és jó fővárosi árakat, akár kereskedőnek adta el áruját, akár pedig valamely pesti bizományosnak küldte fel azt eladásra mert ugy a fővárosi kereskedő, mint a bizományos a hasznát maga iparkodott elnyerni.

Ily mostoha állapotok között a legtöbb termelőnek utolsó gondját képezte az, hogy élelmi-áruját a fővárosba küldje eladásra.

A világvárossá fejlődött Budapestnek azonban minden vidék élelmi árujára szüksége van, s módját kellett ejteni annak, hogy ezen áruk u. m. tej, vaj, tojás, hús, hal, vad, baromfi, élő és leölt állapotban továbbá gyümölcs, zöldség, főzeléknekemü stb. a kelto mennyiségben kerüljön a fővárosban eladásra.

Ezernyi volt a panasz, hogy a főváros ellátása hiányos; mert a közel környék elegendő mennyiségű jó élelmi árut felhozni nem képes; silány arura pedig szakség nincsen.

A vidéki áruk felhozatala érdekében sok millió költséggel feleltették a fővárosi vásárcsarnokokat egyszersmind ugy a kormány, mint a főváros jelentős kedvezményeket nyújt mindazoknak, kik a fővárosba élelmi árukat küldeni akarnak.

Hogy pedig a termelő munkája egész gyümölcsét élvezhesse, a vásárcsarnok hatósági közvetítőjében oly közeg áll a vidéki közönség rendelkezésére, aki az elért teljes fővárosi árat, egy igen csekély jutalék levonásával, eladás után azonnal megküldi az arutalajdonosnak.

A vásárcsarnokok csinnal megépített, terjedelmes épületek. A főváros minden nagyobb területében van egy ilyen csarnok és a Duna mellett emelkedik a méretében hatalmas, nagy utczára nyíló „Központi

Vásárcsarnok,” mely méltósággal emelkedik ki a környék palotásorából

A kerületi csarnokokban csak kicsinyben lehet árusítani, míg a nagybani árusításra a Központi vásárcsarnok van fentartva, mely egyszersmind a vidékről beérkező áruk felvételére is szolgál.

A nagy kiterjedésű földszinten és a vasszerkezetű széles karzatokon történik az árusítás, míg a hűtőkkel és más kitűnő berendezésekkel ellátott pinczékben az áruaktárak vannak. Tíz nagyerejű villamgép állandóan szállítja az árukat a pinczéből a földszintre és ismét az emeletekre.

A vásárlók hatalmas tömegét nyolcz vaskapu bocsátja e csarnokba, hol az árusítás hajnaltól esti 6 óráig szakadatlanul folyik s mikor a nap világsága megszűnik, az óriás csarnok minden részében ezernyi lámpa gyulad ki egyszerre, világságot terjesztve mindentelé.

A vonatok berobognak a központi csarnokba és folytonosan hozák a friss vidéki árukat. S mikor a tavasz kezdetén a jégzajlás megszűnik, a dunamenti falvak és városok hajókon küldik majd az árukat a csarnokba, melyet rövid alagut kapcsol össze a Dunával.

A vonaton vagy hajón a Központi Vásárcsarnokba küldött árukat a hatósági közvetítő átveszi, elhelyezve azokat a vásárcsarnok terjedelmes raktáraiban, s törekszik azokra a legjobb vevőt mielőbb megszerezni.

Az áru, mely este valamely vidéki állomáson a hatósági közvetítő címére feladatik, hajnalra már a közvetítő raktárában van és reggeli 7—8 órakor talán már el is adatott, a befolyt pénzüsszeg pedig az áru tulajdonosának azonnal megküldetik.

A hatósági közvetítés díja minden 100 forint eladási ár után 8 frt. némely árunál csak 6—7 frt. Ez a 8 forint pedig igen csekély összeg azon szolgáltatásért, melyet a hatósági közvetítő az áruküldő érdekében tesz, különösen ha azt vesszük tekintetbe hogy a hatóság közvetítője semmiféle költséget fel nem számít.

A székes főváros törvényhatósága a közvetítés munkájával egy szövetkezeti társaságot bízott meg és választása, különösen ezen társaságot illetőleg igen szerencsés volt mert e társaság élén tapasztalt és minden tekintetben megbízható kereskedők állanak, akik az áruküldők érdekeit a legjobban fogják megvédeni. Ez a közkereseti társaság: Vámos és Bruszt hatósági közvetítő cség Budapest Központi Vásárcsarnokában, ahol e társaság nagy és kitűnően berendezett árterületek felett rendelkezik. Hűtőkkel ellátott pinczéinek berendezése mintaszerű és bennök még a romolható áruk is könnyen eltarthatók.

A társaság február elején kezdte meg vásárcsarnoki működését és napi forgalma már is ezerekre rug az ország első uradalmi már eddig is számosan bízták meg a közvetítő czeget áruik eladásával.

A fővárosi összes élelmi áru kereskedők, továbbá a kereszmárosok, vendéglősök, szállodások, kávéosk stb. mind idejönnek bevásárolni és ugyancsak itt szerz be árukat a fővárosi kofasereg is.

Azon esetben ha a hatósági közvetítőhöz érkezett vidéki áruk bármely okból a fővárosban gyorsan eladhatók nem vonának, a hatósági közvetítő az illető árukat külföldre szállítva, még előnyösebben adja el. Így a hatósági közvetítőhöz jó élelmi árut minden mennyiségben lehet küldeni.

A hatósági közvetítésnek igen sok előnye van. Eltekintve attól, hogy teljesen megbízható, a termelő általa a teljes fővárosi árat kapja meg még pedig azonnal; a hozzá címzett áruküldemény 10 százalék vasuti kedvezményben részesül; a felszállított vágott-marhák után pedig vágó és vásárdíjat fizetni nem kell. A kormány és főváros ezen rendkívüli kedvezményeit bizonyára törekedni fog minden termelő és kereskedő a maga javára felhasználni.

Az épen megnyílt vásárcsarnokokban nemzeti vagyonosodásunknak fejlődésre képes, kiváló intézményét üdvözöljük.

HIREK.

— Hangverseny. A szarvasi ág. ev. főgymnasium Vajdaköre a tanulói segélyegylet javára 1897. évi február hó 27-én a főgymnasium tornacsarnokában hangversenyt rendez. A helyek ára: 1—4. sorban 80 kr., 5. sortól kezdve 60 kr. Állóhely 30 kr. Karzat 20 kr. Felülzúzókat a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogad-

tatnak. Kezdeté 7¹/₂ óraker. Műsor. 1. Dalra fel! Abt Ferencztől. Előadja a tanulók dalkara. 2. Alelnök-titkári megnyitó Előadja Albusz Frigyes, VIII. 3. Rab asszony, Kiss Józseftől. Előadja Löwy Izsó, VII. 4. Magándal. Éneklj Benka Ilona k. a. Fuvolán kíséri Fertig Alajos tanár ur. Zongorán kíséri Adám Rezső tanár ur. 5. Az ideál, Karczag Vilmostól. Előadják Borsits Mariska k. a. és Albusz Frigyes, VIII. 6. Kettős dal, Kückentől. Éneklj Mihálfi Melán k. a. és Lavatka Ilona k. a. Zongorán kíséri Adám Rezső tanár ur. 7. Desperát ur, Gabányi Árpádtól. Előadja Vass István, VIII. 8. Le Solitaire, Berbiquiertől. Fuvolán előadja Fertig Alajos tanár ur. Zongorán kíséri Adám Rezső tanár ur. 9. Részlet Marót bán, V. felvonásából, Vörösmarty Mihálytól. Előadják Benkő István, VIII. és Rosenthal Ferencz, VIII. 10. Induló. Előadja a tanulók dalkara.

— **Táncmulatság Szentendrőn.** Valóban fényes mulatságot rendezett a szentendrői intelligens közönség múlt héten szombaton, melyen városunk kitűnő zenekara Pepi iparkodott a jókedvű fiatalságot a táncra buzdítani. Igaz, hogy ez nem nagy fáradságába került, mert a szentendrőiak szíves vendégszeretete hamar jókedvre hangolta a szarvasiakat is. Az első régyest 34 pár táncolta. A hölgyeket az előzőkeny rendezőség remek táncrenddel lepte meg. A hölgyek közül ott láttuk: A. Balogh Etus (Budapest,) Csataj Albin, Christoph Lőrika (Csaba-Csüd.) Darabos Jolán és Ilonka, Deuts Riza (Mezőtur.) Hutiray Berta, Keresztény Olga, Mészáros Gizi (Magyar-Ittebe,) Rhuz Ilonka, Schneer Rózi, Schwartz Ilonka Trubshay Bertus, Zilinszky Rózi, Dr. Baky Endréné (Öcsöd,) Bielek Zoltánné, Blazekovits Hugóné, Bugyis Andorné (Szarvas.) Christoph Frigyesné (Csaba-Csüd.) Darabos Sándorné, Fejér Béláné (Öcsöd.) Hutiray Lászlóné, Dr. Keresztény Gyuláné, Klein Adolfné, Kloosz Jánosné (Csaba-Csüd.) Ludvig Jánosné, ifj. Pól Károlyné (Szarvas,) Polatsek Vilmosné (Lajos-Mizse,) Rhuz Andrásné, Salacz Ferenczné (Szarvas,) Dr. Simkovits Györgyné, Schneer Hermanné, özv. Schwartz Dánielné, Zilinszky Istvánné (Szarvas.)

— **Házi mulatság.** Serli Kálmán, csáki uradalmi kasznár házában szép sikerű táncmulatság volt múlt szombaton, hol az egybegyűlt vendégek pompásan mulattak. A gazdag estebéd után felhangzott a zene s táncra perdült a közönség. Jelen volt urak s urhölgyek: Balla Sándorné (Csabacsüd.) Jánosy Gézánné (Kondoros), Reiner Béláné, Szabó Jánosné (Csorvás), Sziber Istvánné (Csáki), Erdőgh Rózsika (Csaba), Martinovics Irén (Czegléd) csak a másnap reggel vetett véget a kedves emlékü estélynek.

— **Emlék ünnep.** Az evang. egyház ország-szerte múlt vasárnapon ünnepelte a reformáció egyik híváló híri tudósának, Luther dr. segítő társának születése — 400-ados — emlékét. Ez alkalommal gyűjtés is történt a Bretten városában létesítendő melauchtou muzeum javára.

— **Sertés vész.** Községünk határában a sertésvész több helyen kiütött s így a tegnapi baromvá-sárra nem is volt szabad sertéseket hajtani.

— **Pénztár vizsgálat.** A községi főpenztár a múlt héten lett megvizsgálva az előjáróság által s ott minden a legnagyobb rendben találtatott.

— **Halálozás.** A napokban halt el Kondoroson ujszülött gyermekével együtt Lustyik Mária férj. Gázó Mihályné Lustyik János tanítónak testvére. A fiatal anyát 4 áróján kívül nagy közönség rész-véte kísérte ki a temetőbe.

— **Legújabb divatu** csipkegallérok, csipke fátyol, nyakbodor (rüsck), mindennemű női pipere különlegességek, harisnyák, keztyűk, dus választékban jutányosan Naményi Kálmán divatárú üzletében (Budapest, IV. Koronaherceg-utca 17) kaphatók.

— **Mozgósítás esetére.** A jelenlegi háborus időben nagyon ajánlatos, hogy a tartalékos tisztek az okvetlen szükséges tábori felszereléseket minél előbb szerezzék be Blum és Társa egyenruházati intézetében Budapest, IV. Sütő-utca 2.

— **Uj gyógymód.** Dr. Mitzger Tivadar Budape-si egyik jeles orvosának hosszas kísérletezés után sikerült teljes uj alapokra fektetett uj gyógymódot feltalálni, mely a legmakacsabb ideg és nemü beteg-ségeket gyökerestül meggyógyítja. Az uj gyógymód hydro elektrotherapiával kapcsolatos gyógyfényuga-

lak behatásán alapszik. Ezen találmány a jelen és jövő gyógymódja és már a laikusban is azt a benyomást kelti, hogy az orvosi gyógyászatnak hatalmas, fölülte fontos újítása és haladása. Hiteles okmányok bizonyítják, hogy majdnem reménytelen esetekben is megfelelő sikereket mutat fel és így hivatva van nemcsak hazánkban, hanem az összes világrészekben is a szenvedő emberiség jótévéje lenni. Az uj gyógy-módot kizárólag Dr. Mitzger alkalmazza, (Budapest, Teréz-körut 44. szám) Hydro- Elektrotherapiái Rd. Intézetében, mely mintaszerűen, a modern orvosi tudomá-ny elsőrendü vívmányainak megfelelően van beren-dezve.

— **Idők jele.** Egyik legmegbízhatóbb forrásunk-ból kapjuk ma, az utóbbi években szépen fejlődött gazdasági gépiparunk sajnálatos hanyatlását tanúsító azon értesítést, hogy hazánkban legrégebb és legte-kiintélyesebb vállalatának egyike: a Schlick-féle vas-öntőde és gépgyár r. t. Budapesten, a gazdasági gépek és eszközök gyártását ezentul jóval szűkebb keretre szorítja, a mennyiben ezen gépek és eszközök nagyobb részének további készítésével felhagy és a raktárai-ban felhalmozott nagy mennyiségű ilyenmü gépek és eszközöknek, minden elfogadható árrban való elárusi-tását, egy egyenként, mint csoportokban határozta el. Mint a helyzet ösmerői báran regisztrálhatjuk, hogy ezen derék vállalatnak eme részletes visszavonulása a gazdasági gépszakmától, tisztán csak e téren dugó, áldatlan versenyben nyeri magyarázatát, mely szük segessé tette volna azt, hogy ország-szerte kitűnőnek elismert gyártmányainak minőségét, a mélyen leszo-rított árrakkal hozza összhangzatba. A társulat, mely-nek készítményei a legutóbbi millenaris kiállításon is méltó feltűnést keltek és a legnagyobb kitűntetést: a diszoklevelet nyertek el, semhogy az üzletvezetés régi, dicseretes tradíciójától eltérjen, miután meggyő-ződött arról, hogy jó árut, a mi piaci árak mellett, csak veszteséggel hozhatna forgalomba, inkább lemond-tott a további versenyről, élénk sajnálatára a hazai gazdaközönségnek, mely bizonyára fájdalmasan fogja nélkülözni ezen jeles, megbízható cég, szolid gyárt-mányait és nagy kárára gazdasági gépiparunknak, melyben egyelőre pótolhatatlan hézagot hagy maga után. Hallomás szerint, a társulat ezentul fokozott te-vekenységgel fog a már eddig is virágzó többi osztá-lyainak, mint: hid-, gép- és waggon építéset, vas, horgany- és ércöntőde, épületlakatosság, vasszerke-tek stb. minél nagyobb mérvben való fejlesztésére törekedni.

A Pyramisok hazájában.

Kairó 1897. január 27.

Ezen érdekes levelet a héten kaptuk egyik föl-dinktől, ki a gymnasiumi osztályokat városunkban végezte s most a földkörüli tesz körutazást!

Előre elkészített programom szerint mára esett kirándulásom a ghizeni pyramisokhoz, melyek Kairótól 2¹/₂ órányi távolságban terülnek el.

Mások ösvéren vagy számaron szokták megteu-ni ez utat én gyalog tettem meg két okból: először tárczám iszonyatosan lapos, másodsor mert itt is független akarok lenni. Mert hiába ki a számaron, a számartól is függ, én pedig hébe-korba le szeretek dőlni arra a báronsimsa zöld gyeprre mely felette józü nyugalmat nyújt vagy az arra menő arabok közzé vegyülök, hallgatom keloties izü nyelvjárásukat és figyelve, lesve különös szokásaikat.

Nem tekintve a város erre vezető utcáin folyó életet az első érdekes kép a Niluson keresztül vezető hídnál az ugyuevezett Hasz-El-Nil-nál kezdődik. Idő közönkint számtalan tevőből álló karavánok vonulnak át, csengőik zaja, mely a homoksvatagokban, a meszsze távolból oly andalítóan hangzik itt eszeve-szetten vegyül a még észbőditőbb lármába közbe-közbe egy csapat ösvér vagy számar vegyül közbük a rajtnk ülő beduinál, ki hosszú káftarjával, fehér turbánjával de fekete arcával, csak fokozta a kép érdekességét. Amot egy két kerekü taliga czamog nagy lassan keresztül, megrakva nyolcz lefátyolozott arabnóvel a szekér mellett halad a férj, mélyen elmerengve a neut igéibe vagy talán a nyolcz asszony valamelyikének fekete szeméibe. (Költőzködés.) Szembe velem hatalmas medvét vezetve jön egy még hatal-masabb szerecsen, nem tudva őt vagy medvétét bámul-jam-e? az arabok száza ezrei vonulnak végig e hidon hallatva clláradhatatlan hangjaikat vizet kenyeret, gyümölcsöt női és sok más árucikket kínálva a járó-keleőknek.

Itt vagyok a Nilusnál! Valamikor még álomban sem mertem volna rágondolni és ime most gyönyör-ködöm ezüstszinü hullámaiban, melyek mindegyikében egy krokodilust vélek felfedezni. Hatalmas nagy folyam mely időközönkénti rémséges volta daczára is áldása ez országnak. Rombol és épít! Szeptember és októ-ber havaiban Egyptom nagyrészét előnti és ilyenkor

viz alatt van az ország de a következő hónapokban e víztenger valóságos paradicsommá változik át.

Ily paradicsomban sétálok tovább január 27-ike-daczára.

A hídtól a közelben fekvő falug hatalmas két fasor vonul végig, melyek kellemesen védnek a nap sugarai ellen. A falunál egy csoport arab leány megy le a Nilushoz vizet merni. Mindenigyekezetemet meg-feszítem, hogy többet láthassak a szabádnál, meg is állok előttük, szóba erödek velök, de mindhiába, ök kacagnak és én eredménytelenül ballagok tovább.

A falunál az ut balra fordul és egyenes vonal-ban húzódik a pyramisokig.

Még kirándulásom tulajdonképeni czélját nem értem el és már is mennyi élvezet!

A vetések zöld rónája, az erdők, a mezei virá-gok ezer és ezer szin pompája, a madarak vig danája, szóval élvezem az othoni tavasz mind megannyi kellemét.

Itt hatalmas narancs és citromligetek töltik be a levegőt kellemes illatukkal, incselkedve kínálva az utasnak szép piros színü gyümölcseiket, amott óriási pálma és ciprus erdők kecsegtetnek hűvös árnyékkal.

Az utszélén öreg arabasszonyok árulják a frissen levágott czukornádat (lefátyolozva), mi oly pótló ele-delét képezi az arabnak. Én is veszek egy szálat, melyet szopogatva, keleties nyugalommal folytatom utamat.

Ime egyszer csak megrikkolnak a sűrű lombok és a pyrami láthatókká lesznek.

Hatalmas nagy kőgúlák már messziről hirdetve a közeledőnek uruk volt hatalmának nagyságát.

A pyramistól félóránira mint sáskaraj lepnek el az itt lakó beduinok szolgálatukat kínálva. De ugyan mi szükségem van nekem reájok. Baedekerem kezemben revolverem zsebemben, no meg egy kis piz és megyek én még a pokolnak is.

De azt hiszed k. olvasó, hogy letudom őket rázni nyakamról? Oh nem! Mint pióczák ragadnak rám és kísérnek rendületlenül. A számarak azt hiszik, hogy balekra akadtak. Lármázás közben a fasor végét ér és már egész pompájában láthatók a pyramisok. Vezetőim még mindig ide-oda cibálnak, végre is kény-telen vagyok kiválasztani közülök egy szelidebb vaddal, kivel megkezdem körutamat...

A ghizeni pyramisok három nagy és több kisebb megkezdett, de be nem fejezett és az idő foga által teljesen összerombolt pyram állanak.

A három említésre méltó közül legnagyobb és legrégebb Kuffu S. Cheops piramisa, a mely 460 évvel ezelőtt épült 113 méter magas és 226 m. területet foglal el. 300000 embernek 20 évi munkája ez óriási kőcsomó.

Ettől balra fekszik Kaffra pyr. mely kevéssel kisebb az előbbinél és egy századdal épült későbben.

Legkisebb és egyszersmind legfiatalabb Menkaura pyramis.

Bár ezeken is meglátszik az idő foga, de ugyan mit árthatott a kőhegyeknek az az öt ezer év?!

A pyram. között mindenfelé kisebb nagyobb sírok terülnek el, hol mindenütt a pyr. építő uralkodónak rokonai fekszenek.

Cheops pyram. vagy 30. lépésnyire látható az annyit hallatott Rhinx, melynek eredetét még maig sem sikerült kideríteni.

Egy óriási 19 méter magas és 40 méter hosszú kőszikla lóalakkal és emberfejjel. A törzs természet-es, a fej emberalkotmány.

Ezzel szemben van a templom, melyben Sphinx kultusának áldoztak. Érdekes régészeti, építészeti és geologiai szempontból.

Óriási vörösránit kockákból van összerakva az egész szép oszlopcarnokzatú és számos kisebb nagyob vörösránittal kibélt üreggel melyek síroknul szolgál-tak. Az egész épület igen érdekes képét adja a régi templomoknak.

Majd leszálltam Cheops pyr. belsejébe, hová lej-tős ut vezet le. Régészeti érdekességen kívül külö-nös látni való itt nincs. Egyptomi sötétség és rossz evégő. A folyasóról két szobába lehet jutni, egyik a király, másik a királyné sírboltja. Az egyikben még ott látható a felirat nélküli sarcophage, a másik tel-jesen üres.

Örültem, hogy szabadulhattam e sötét szelle-mek birodalmából.

Kirándulásom legerdekesebb pontja csak most következett: a pyramis megmászsása, a felszállás.

Embermagasságnyi kőcokkákön kell felugrálni, mi vezető nélkül tényleg nem volna lehetséges.

Ha felnézek, még messze előttem a csucs, ha lepillantok, alattam a szédítő mélység.

Végre kifáradtan, lélekzetemet majdnem elveszítve elérem a csucst.

A megérkezés pillanatában nem merek semerre tekinteni, először pihenek; teljes erőmmel akarom élvezni e látképet.

Egy perc és ime Egyiptom nagy része előtt van.

A pyramistól jobbra a Nilus gazdag völgye a valódi paradicsomot varázsolja szemem elé, a pyramistól balra a kopár homoksivatag a Sahara.

Mily két elentét! Az egyik oldalon a zöld rónák véghetetlen területe ketté hasítva a közepén kigyózó Nilus ezút hullámaiból, mindenütt a vegetáció élethívó zöld szinompompája, városok és falvak százait szoval maga az élet képe addig a másik oldalon csak a homok sárgásszine sejteti velünk, hogy van, de nem élet, hanem sivárság. A holtak birodalma ez! Talán a pyramisok építése közben elhalt százezrek nekéz munkától és kintől elsanyargatott telkeik választották e helyet birodalmokul, vágy talán az általuk elhul-latott ama megmérhetetlen keserű könny égette ki e helyen az élet minden csiráját.

Emlékezetemben száz és száz kép, vonul végig mind megannyi a régi idők borzasztóságát varázsolva elem. Tetején vagyok ama kőhegynek, melyet ember alkotott, de a mély százezreknek keserítette meg az életét. Mintha az elkinzottak szellemei beszélne nek hozzám, síró és panaszkodó hangon kiáltva: „e hegyet mi alkottuk.”

Vezetóm sürgetése ébreszt fel elmélázásomból gyorsan vésem nevet a köpében fekvő kösziklába és azután leszálok ez érdekes de borzasztó helyről, átadva magamat száz és száz agyamat dúló gondolataimnak.

Ha kedves olvasóink közül valaki fel találna jutni valaha e pyramis tetejére, úgy keresse fel a közepén fekvő sziklába vésett nevet és kérem őt vésse nevét szintén oda; legyünk szarvasiak ott is együtt.

Sz. A.

A szerkesztésért felelős: SÁMUEL ADOLF.

HIRDETÉSEK.

A Szarvasi Takarékpénztár épületében, a Berger-féle ház irányában nyíló pinczehelyiség május 1-től számított egy vagy több évre haszonbérbe kiadó; bérelni szándékozók Salacz Ferencz takarékpénztári vezérigazgatónál jelentkezzenek.

Ekegyártásra külön szakosztály.

Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat

Gőzcseplőink

a tökéletesség legmagasabb fokán állnak

Magyarország legnagyobb és egyedüli

gazdasági gépgyára

mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes

gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

C z i m :

Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat

B U D A P E S T E N .

Különlegességek borkészítési gépekben,

Czímre ügyelni tessék.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Szarvason az új bazár épület 1-számú helyiségében (Árpád szálloda mellett)

műselyem festő és vegytisztító

intézetet nyitottunk.

Műselyem festő és vegytisztító intézet megnyitása.

Elvállalunk női-, férfi- és gyermek ruhákat továbbá ágy és asztalterítőket, szoba szőnyegeket, csipkefüggönyöket stb. megfestés vagy vegytisztítás végett. Kárpitozott butorok tisztítását kívánatra a háznál is eszközölhetjük.

Üzletünket a mai kor igényeinek megfelelőleg úgy rendeztük

be, hogy a női-, férfi- és gyermek ruhák megfestését és vegytisztítását a legjobb tökélyre hozhassuk.

Kiváló tisztelettel:

MOLDVAY és ALCSER.

A gazdaközönség és a gépkereskedők figyelmébe!

Gazdasági géposztályunk raktáraiban, az éppen lefolyt üzletév váratlanul gyenge forgalma, mindennemű gazdasági gépekből u. m.:

4, 6 és 8 HP gőzcseplőkészletek, járgányok és járgányos cséplőgépek, Backer-rendszerű és Vidats-féle rosták, egy és többvasú ekék, boronák, rögtörő hengerek, vetőgépek, tengeri vetőkészülékek, aratógépek és fűkaszálók, szecskavágók, répavágók és zuzók, kukoricza morzsolók és csöves tengeri darálók, egy és két járatú őrlőmalmok, olajpresek stb. stb.

nagymérvű készlet összetorlódását okozván, igazgatóságunk kapcsolatban azon határozatával, hogy egyes gazdasági gépek további gyártásával teljesen felhagyjunk, ezen nagy készletek, a jövő tavasz folyamán, rendkívüli mérsékelt árakon való eladását akarja eszközölni.

Ezt azon megjegyzéssel hozzuk a t. érdekelte közönség tudomására, hogy az eladás nemcsak egyes darabokban, hanem esetleg kisebb-nagyobb tömegekben is történik, a szerint, a mint erre igényt tartó gazdák és hivatott kereskedők jelentkezni fognak.

Ritka alkalom kínálkozik most az érdekelteknek, elismert kitűnő minőségű gazdasági gépeket és eszközöket, rendkívül alacsony árak és előnyös feltételek mellett beszerezni.

Minden ezen tárgyra vonatkozó kérdézősködékre, mely egyenesen hozzánk címzendő, szívesen fogunk felvilágosítással és árajánlatokkal szolgálni. Tisztelettel

SCHLIK-féle vasöntöde és gépgyár r.-t
Budapest, Külső váci-ut 29-37.

Egyesült Budapest fővárosi takarékpénztár.

Központi osztály: V. ker., Dorottya-utca 4. sz. | Józsefvárosi osztály: VIII., Kerepesi-ut 9. sz.
Budai osztály: II. ker., Fő-utca 2. szám. | Terézvárosi osztály: VI. Andrássy-ut 2. sz.
(Fonciáre-palota.)

Befizetett alaptőke:

3.600.000 frt névre szóló 12000 db 300 frt névért. részv. felosztva.

Tartaléktőkék:

Rendes tartalékalap	— — — — —	3.372.202 frt 45 kr.
külön	— — — — —	583.649 frt 33 kr.
Rendkívüli	— — — — —	200.000 frt

összesen: **4.155.851 frt 78 kr.**

Kölcsönöket ad telekkönyvezet (fővárosi) ingatlanokra, és vidéki földbirtokokra készpénzben és záloglevelekben a becsétek 50 százalékáig.

A jelzálogkölcsön iránti kérvényekhez — melyeknek mintázatai a takarékpénztárnál díjmentesen átvehetők — következő okiratok melléklendők:

Földbirtokoknál:

- a) a legújabb keletű hitelesített teljes telekkönyvi kivonat;
- b) a hitelesített katasteri birtokir;
- c) az adókönyv vagy adóhivatali bizonyítvány a fizetett adóról;
- d) esetleg az ármentesítési költségek kimutatása;
- e) az épületekre vonatkozó tűzkárbiztosítási kötvény;
- f) az u. n. azonossági bizonyítvány, vagyis községi bizonyítvány az iránt, hogy a katasteri birtokivben felvett birtok mely hitellel jegyzőkönyvekben van felvéve.

Kívánatos, hogy esetleg meglevő bírój becslések, adás-vétel vagy bérszerződések is mellékeltesenek. **Készpénzkölcsönök** rendszeri t hat havi kölcsönös felmondás és a kamatoknak negyedévenként előlegesen leendő fizetésének kikötése mellett adatnak. A kamatláb a takarékpénztár és a kölcsönkérő közti megállapodás tárgyát képezi.

A takarékpénztárnak 4 1/2%-os záloglevelekben adott kölcsönei után tőkétörlesztés és kamat fejében 45 éven át évenként 5 1/2% fizetendő 1/2 éves előleges részletekben.

A 4%-os záloglevelekben adott kölcsönök után tőkétörlesztés és kamat fejében 48 1/2 éven át évenként 5% összeg fizetendő 1/2 évi előleges részletekben.

A záloglevelek kölcsönösen megállapított áron vétetnek vissza.

Az intézeti záloglevelek a főzödoi napi árfolyamon a takarékpénztár mind a négy osztályának pénztáránál kapható.